

Motion till riksdagen 2006/07:Fö1

av **Gunilla Wahlén m.fl. (v)**
med anledning av prop. 2006/07:46

Personuppgiftsbehandling hos Försvarmakten och Försvarets radioanstalt

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om föreskrifter om myndigheters direktåtkomst till uppgiftssamlingar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om uppgiftsbehandling för polisiär verksamhet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behandling av känsliga personuppgifter.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utlämnande av personuppgifter till andra länder eller mellanfolkliga organisationer.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om preskriptionstidens början.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utplånande av personuppgifter.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om upprättande av årlig redovisning till riksdagen.

Inledning

Vänsterpartiet anser att det är bra att frågan om personuppgiftsbehandling inom försvarsunderrättelsetjänsten regleras separat. Vänsterpartiet stöder även tanken bakom propositionen – att anpassa försvarsunderrättelsetjänstens möjligheter att aktivt bedriva verksamhet på de förändrade villkor som den tekniska utvecklingen har medfört och att personuppgiftsbehandlingen rättsligt

Fel! Okänt namn på

anpassas till detta. Vissa delar av förslaget bör dock förändras, förtydligas och i vissa fall tas bort.

1 Direktåtkomst till uppgiftssamlingar

Propositionen anför lagförslag som innebär att regeringen meddelar föreskrifter om vilka myndigheter som skall åtnjuta direktåtkomst till uppgiftssamlingar hos Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt. Vänsterpartiet avstyrker detta och menar att beslut om detta skall fattas av riksdagen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

2 Skiljelinje mellan militär och civil underrättelsetjänst

En viktig aspekt i underrättelsesammanhang är den problematik som föreligger då civila och militära underrättelsetjänster överlappar varandra när det gäller såväl befogenheter som aktiviteter. Därför är det betydelsefullt att skiljelinjerna mellan den militära och den civila underrättelseverksamheten blir tydliga. I lagförslaget anges att personuppgiftsbehandling får ske av Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt vid misstankar om terroristbrott.

Förslaget innebär således att försvarsmyndigheter skall lagra personuppgifter för polisiär verksamhet. Vänsterpartiet avstyrker detta förslag. Underrättelseinformation och uppgiftsbehandling för polisiär verksamhet skall endast ske under ledning och styrning av polisen med tillämpning av det regelverk som gäller för de rättsvårdande myndigheterna. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3 Behandling av känsliga personuppgifter

Propositionens lagförslag föreskriver särskild hantering av känsliga personuppgifter. Vänsterpartiet anser att detta är betydelsefullt. Förslaget anför att uppgifter som beskriver en persons utseende alltid skall utformas på ett objektivt sätt med respekt för människovärdet. Vänsterpartiet anser att även beskrivning av en persons egenskaper skall utformas på samma sätt. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4 Uppgiftsutlämning till utlandet

I propositionen föreslås att personuppgifter skall få föras över till andra länder eller mellanfolkliga organisationer utan att det införs en tillräcklig reglering för beaktande även av den enskildes rättssäkerhets- och integritetsintressen. Det bör därför i lagen införas som förutsättning för överföring av personuppgifter att det finns en adekvat skyddsnivå för personuppgifter i det aktuella landet eller den mellanfolkliga organisationen.

Ett utlandssamarbete som innefattar utlämnande av personuppgifter bör, som föreslogs i det remissvar som lämnades av Göteborgs universitet, föregås av ett skriftligt tillstånd av regeringen. Tillstånd bör inte krävas före varje enskilt beslut om överföring av personuppgifter.

Regeringens rätt att meddela föreskrifter om överföring av personuppgifter till andra länder eller mellanfolkliga organisationer eller att besluta om sådan överföring i ett enskilt fall utan hänsyn till gällande sekretess bör endast få ske om det är nödvändigt för insatsstyrkornas säkerhet i samband med att Sverige deltar i internationella konfliktförebyggande insatser eller krishanteringsinsatser. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5 Preskriptionstid

Enligt regeringens förslag skall staten ersätta den registrerade för skada och kränkning av den personliga integriteten som en behandling av personuppgifter i strid med de föreslagna lagarna eller föreskrifter som har meddelats med stöd av vad lagarna har orsakat. Ersättningsskyldigheten skall i den utsträckning det är skäligt jämkas, om Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt visar att felet inte berodde på myndigheten.

När det gäller preskriptionstiden för rätten till skadestånd bör den emellertid utformas på ett annorlunda sätt. Med nuvarande regler räknas preskriptionstiden från tidpunkten då den skadebringande handlingen utfördes. Detta har lett till att ett antal människor inte haft rätt till skadestånd eftersom de av olika anledningar fått reda på informationen då preskriptionstiden gått ut. Skadeståndsanmälningar har då varit verkningslösa.

Vänsterpartiet anser därför att preskriptionstiden för rätten till skadestånd skall räknas från den tidpunkt då den skadelidande får kännedom om den skadebringande handlingen och inte från tidpunkten då den skadebringande handlingen företogs. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

6 Utplånande av olagligt behandlade uppgifter

I den del av lagförslaget som behandlar tillsynsmyndigheten anförs att beslut om utplånande inte får meddelas om det är oskäligt. Vänsterpartiet motsätter

Fel! Okänt namn på

sig detta. De beslut som länsrätten fattat om utplåning av personuppgifter som behandlats olagligt skall gälla. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

7 Tillsynsmyndigheten

Regeringen föreslås i propositionen utse den myndighet som skall utöva tillsyn över Försvarsmaktens och Försvarets radioanstalts behandling av personuppgifter. Vänsterpartiet anser att denna myndighet skall upprätta en årlig redovisning med utvärdering till riksdagen vad avser omfattning och innehåll i förhållande till i lagarna angivna ändamål. Särskilt betydelsefullt är redovisning av uppgifter som lämnats till utlandet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 28 februari 2007

Gunilla Wahlén (v)

Torbjörn Björlund (v)

Kalle Larsson (v)

Lena Olsson (v)

Jacob Johnson (v)

Hans Linde (v)

Alice Åström (v)